

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“ 2007-2013

Европейски социален фонд

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Схема BG051PO001-4.3.04 „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование“

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“ – ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КОНСПЕКТ ЗА ИЗПИТ ПО ГЛОБАЛНИ ПРОБЛЕМИ НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

дистанционна форма на образователно-квалификационната степен “Магистър” специалност „Обществено здраве и здравен мениджмънт”

- 1. Въведение в същността на глобалните тенденции на общественото здраве.** Необходимост от изучаване на глобалните проблеми на общественото здраве. Основни понятия при анализ на глобалните проблеми и тенденции на общественото здраве. Цели на хилядолетието за развитие
- 2. Здравни данни и индикатори за измерване и оценка на глобалния здравен статус.** Значение на здравните данни за измерване и оценка на глобалното здраве. Видове здравни данни. Основни индикатори за измерване и оценка на глобалните проблеми и тенденции на общественото здраве
- 3. Тенденции на глобалния здравен статус.** Смъртността като индикатор за глобалния здравен статус и основни източници на информация за смъртността. Глобални тенденции на общата смъртност, детската смъртност, неонаталната смъртност, смъртността по 5-годишна възраст и СППЖ.
- 4. Измерване на тежестта на заболяванията.** Подходи за измерване на тежестта на заболяванията. Същност на индикатора DALYs. Проучвания на глобалната тежест на заболяванията. Основни резултати и изводи от проучването GBD 2010.
- 5. Основни детерминанти на глобалното здраве.** Модел на Канадската агенция по общественото здраве за детерминантите на здравето. Социален модел на Dahlgren и Whitehead. Индивидуални детерминанти на здравето. Социални и обществени детерминанти на здравето. Социални неравенства в здравето. Модели за обяснение на социалните неравенства.
- 6. Демографските процеси и глобалното здраве.** Тенденции в числеността на населението в света. Подходи за оценка на застаряването на населението. Застаряването на населението като глобален проблем.
- 7. Исторически корени на глобалното здраве и съвременни международни организации.** Исторически корени на усилията за борба с инфекциозните заболявания. Световна здравна организация. Други специализирани организации на ООН. Глобалната стратегия „Здраве за всички през 21-ви век”.
- 8. Етика и човешки права в глобалното здраве.** Основни документи за здравето и човешките права. Глобално здраве и човешки права. Етични изисквания в изследователската работа с хора. Оценка на етиката на изследователската дейност с хора. Етични въпроси при инвестиране в здравето.

9. **Въведение в здравните системи.** Определение на понятието „здравна система”. Фундаментални цели и функции на здравните системи. Организация на предоставянето на здравните услуги.
10. **Околна среда и глобално здраве.** Значимост на околната среда за глобалното здраве. Основни връзки между околната среда и MDGs. Основни здравни тежести, причинени от околната среда. Глобалните проблеми в околната среда и здравето. Климатичните промени и глобалното здраве. Планът на СЗО за действие в областта на здравето и климатичните промени.
11. **Глобални проблеми на репродуктивното здраве и здравето на жените.** Основни детерминанти за здравето на жените. Проблемът за майчината смъртност. Ролята на СЗО за подобряване на здравето на жените.
12. **Глобални проблеми на здравето на децата.** Значимост на здравето на децата за глобалното здраве. Основни понятия при изучаване на здравето на децата. Глобални тенденции на здравето на децата до 5 години.
13. **Глобални проблеми на заразните заболявания.** Глобалната тежест на заразните заболявания. Глобалната тежест и тенденции на ХИВ/СПИН, туберкулозата и маларията.
14. **Глобални проблеми на хроничните неинфекциозни заболявания.** Глобалната тежест на хроничните неинфекциозни заболявания. Профилактика и контрол на хроничните неинфекциозни заболявания. Стратегиите на СЗО в отговор на хроничните неинфекциозни заболявания. Глобалната тежест на сърдечно-съдовите заболявания, диабета и раковите заболявания.
15. **Глобални проблеми на неумишлените травми.** Глобална тежест на неумишлените травми. Рискови фактори за неумишлените травми. Стойност и последствия от неумишлените травми.

ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА

А. ОСНОВНА

1. Грънчарова Г., А. Велкова, С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Издателски център на МУ-Плевен, 2012 г., 224 с.
2. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Глобални проблеми на общественото здраве. Издателски център на МУ-Плевен, 2013, 254 с.
3. Александрова-Янкуловска С. Биоетика. Издателски център на МУ-Плевен, 2013, 285 с.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА

4. UNAIDS. Report on the global AIDS epidemic - 2013. Geneva: UNAIDS, достъпен на сайт: http://www.unaids.org/en/media/unaids/contentassets/documents/epidemiology/2013/gr2013/UNAIDS_Global_Report_2013_en.pdf
5. United Nations. The Millennium Development Goals Report 2012. Достъпен на: <http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/MDG%20Report%202012.pdf>
6. WHO. Global Health Observatory Data Repository. World Health Statistics: Достъпен на: <http://apps.who.int/gho/data/node.main.3?lang=en>
7. World Health Report 2012. Достъпен на: http://www.who.int/gho/publications/world_health_statistics/EN_WHS2012_Full.pdf
8. Social Determinants of Health. Second edition. Edited by M. Marmot and R.G. Wilkinson. Oxford University Press, 2011.